

ZNAČKA „EURÓPSKE DEDIČSTVO“
USMERNENIA
PRE LOKALITY UCHÁDZAJÚCE SA
O ZNAČKU

EUROPEAN
HERITAGE LABEL

Obsah

1. Súvislosti.....	3
2. Značka ED v porovnaní s inými iniciatívami v oblasti kultúrneho dedičstva.....	4
3. Kto sa môže zúčastniť?.....	4
3.1 Vymedzenie lokalít	4
3.2 Zemepisný rozsah.....	5
4. Výberové kritériá	5
5. Ako sa vyberajú lokality?	8
5.1 Predbežný výber na vnútroštátnej úrovni.....	8
5.2 Výber na úrovni EÚ	8
6. Národné tematické lokality a nadnárodné lokality	9
6.1 Národné tematické lokality	9
6.2 Nadnárodné lokality	9
7.7. Formulár žiadosti	11
8.9. Monitorovanie lokalít	11
9. Zrieknutie sa značky	12
10. Európska skupina nezávislých odborníkov	12
11. Komunikácia	13
12. Vytváranie sietí.....	13
13. Financovanie z rozpočtu EÚ	13
Príloha: Harmonogram.....	14

1. Súvislosti

Zmyslom značky „Európske dedičstvo“ (ďalej aj „značka ED“) je posilniť pocit príslušnosti k Únii u európskych občanov (najmä u mladých ľudí), vychádzajúci zo spoločných hodnôt a prvkov európskej histórie a kultúrneho dedičstva, ako aj oceniť národnú a regionálnu rozmanitosť a posilniť vzájomné porozumenie a medzikultúrny dialóg. Značka ponúka európskym občanom nové príležitosti dozvedieť sa o našom spoločnom, i keď rozdielnom kultúrnom dedičstve, o našej spoločnej histórii a o hodnotách a úlohe EÚ.

Značka „Európske dedičstvo“ sa udeľuje lokalitám, ktoré majú výraznú symbolickú európsku hodnotu a ktoré vyzdvihujú spoločnú históriu Európy a budovanie Európskej únie (EÚ), ako aj európske hodnoty a ľudské práva, ktoré sú základom procesu európskej integrácie.

Pravidlá a postupy týkajúce sa značky ED sú stanovené v právnom texte: [Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1194/2011/EU](#). Lokalitám, ktoré sa uchádzajú o značku, sa odporúča prečítať si okrem týchto usmernení aj uvedené nariadenie. Lokality uchádzajúce sa o značku sa môžu spojiť s národným koordinátorom vo svojej krajine v súvislosti s akoukoľvek otázkou týkajúcou sa ich účasti na značke ED a na predbežnom výbere na vnútroštátnej úrovni. Pozri [zoznam národných koordinátorov](#).

Výber lokalít sa uskutoční v dvoch fázach. Najskôr sa musí vykonať predbežný výber lokalít na vnútroštátnej úrovni. Konečný výber, za ktorý zodpovedá Európska komisia, následne uskutoční na európskej úrovni skupina nezávislých odborníkov.

V záujme získania značky sa lokality musia snažiť dosiahnuť tieto ciele:

- a) vyzdvihnúť svoj európsky význam;
- b) zvýšiť povedomie európskych občanov, predovšetkým mladých ľudí, o ich spoločnom kultúrnom dedičstve;
- c) uľahčiť výmenu skúseností a najlepších postupov v rámci Únie;
- d) zvýšiť a/alebo zlepšiť prístup pre všetkých, najmä pre mladých ľudí;
- e) zintenzívniť medzikultúrny dialóg, najmä medzi mladými ľuďmi, prostredníctvom vzdelávania v oblasti umenia, kultúry a histórie;
- f) podporovať synergiu medzi kultúrnym dedičstvom na jednej strane a súčasnou tvorbou a tvorivosťou na strane druhej;
- g) prispieť k príťažlivosti a k hospodárskemu a udržateľnému rozvoju regiónov, najmä prostredníctvom kultúrneho cestovného ruchu.

2. Značka ED v porovnaní s inými iniciatívami v oblasti kultúrneho dedičstva

Značka „Európske dedičstvo“ si vyžaduje, aby lokality uchádzajúce sa o značku predložili projekt, ktorým by vyzdvihli a predstavili svoj európsky rozmer európskej verejnosti. Lokality uchádzajúce sa o značku musia navyše preukázať, že majú prevádzkovú kapacitu na vykonávanie tohto projektu. Hlavným účelom značky ED nie je ochrana lokalít, ktorá by mala byť zaručená súčasnými systémami ochrany na zabezpečenie ich zachovania pre budúce generácie.

Je dôležité, aby uchádzači pri úvahách o význame žiadosti alebo pri vyplňaní formulára žiadosti mysleli na špecifickosť a osobitný charakter značky ED v porovnaní s inými oceneniami v oblasti dedičstva. Ak lokalita spĺňa kritériá pre značku ED, môže o ňu požiadať i napriek skutočnosti, že už bola označená v rámci iniciatívy UNESCO, Rady Európy alebo akejkoľvek inej iniciatívy v oblasti kultúrneho dedičstva.

3. Kto sa môže zúčastniť?

3.1 Vymedzenie lokalít

Vymedzenie pojmu „lokality“ v značke ED je široké. Zahŕňa: prírodné lokality, lokality pod vodou, archeologické, priemyselné alebo mestské lokality, pamiatky, kultúrne krajiny, pamätné miesta, kultúrny tovar a predmety a prvky kultúrnej hodnoty a nehmotné dedičstvo. Všetky tieto kategórie môžu taktiež pokrývať súčasné dedičstvo (ktoré zahŕňa nedávno vybudované lokality alebo lokality, ktoré zohrali osobitnú rolu v nedávnej európskej histórii). Kultúrny tovar a predmety a prvky kultúrnej hodnoty, ako aj nehmotné dedičstvo, musia byť prepojené s jasne identifikovateľným fyzickým priestorom, v ktorom sa budú vykonávať informačné a vzdelávacie činnosti.

Lokalitou môže byť „samostatná lokalita“ alebo „nadnárodná lokalita“ či „tematická lokalita“.

Národné tematické lokality predstavujú niekoľko lokalít, ktoré sa nachádzajú v tom istom členskom štáte a ktoré sa zameriavajú na jednu špecifickú tému s cieľom predložiť spoločnú žiadosť.

Nadnárodné lokality môžu predstavovať buď

- niekoľko lokalít, ktoré sa nachádzajú v rôznych členských štátoch a ktoré sa zameriavajú na jednu konkrétnu tému s cieľom predložiť spoločnú žiadosť; tému si môžu lokality slobodne zvoliť, musí však mať výraznú symbolickú európsku hodnotu,
- alebo
- jednu lokalitu, ktorá sa nachádza na území aspoň dvoch členských štátov. Táto kategória môže potenciálne pokrývať všetky lokality, na ktorých sa nachádza alebo ktoré presahujú hranicu medzi dvomi alebo viacerými členskými štátmi, ako napríklad most, bojisko, symbol bývalého rozdelenia

Európy alebo bývalých vnútorných hraníc EÚ, archeologická lokalita z čias pred vytvorením štátnych hraníc atď.

3.2 Zemepisný rozsah

Na značke ED sa môžu dobrovoľne zúčastniť všetky členské štáty. V roku 2016 potvrdilo svoju účasť týchto 24 členských štátov: Rakúsko, Belgicko, Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Francúzsko, Nemecko, Grécko, Maďarsko, Taliansko, Lotyšsko, Litva, Luxembursko, Malta, Holandsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko a Španielsko.

Nárok na značku ED majú preto iba lokality, ktoré sa nachádzajú v uvedených 24 členských štátoch. To platí aj pre nadnárodné lokality, v prípade ktorých sa všetky zúčastnené lokality musia bez výnimky nachádzať v jednom z týchto členských štátov.

4. Výberové kritériá

Značka sa udeľuje na základe troch kritérií:

1. **symbolická európska hodnota lokality;**
2. **projekt** navrhnutý s cieľom propagovať jej európsky rozmer;
3. **prevádzková kapacita** na realizáciu projektu alebo pracovného plánu.

Konkrétnejšie sa žiadosti lokalít uchádzajúcich sa o značku posudzujú na základe týchto bodov:

a) lokalita uchádzajúca sa o značku musí mať **symbolickú európsku hodnotu** a zohrávať významnú úlohu v histórii a kultúre Európy a/alebo pri budovaní Únie.

Preto musí preukázať **jeden** (alebo viacero) z týchto aspektov:

1. Svoj cezhraničný alebo celoeurópsky charakter

Vysvetlením, ako jej minulý a súčasný vplyv a príťažlivosť prekračujú hranice členského štátu a v čom spočíva jej význam na európskej úrovni.

2. Svoje miesto a úlohu v európskej histórii a európskej integrácii a svoju súvislosť s kľúčovými európskymi udalosťami, osobnosťami alebo hnutiami

Európske hnutia môžu okrem iného zahŕňať kultúrne, umelecké, politické, spoločenské, vedecké, technologické alebo priemyselné hnutia, ktoré sú relevantné z európskeho hľadiska a ktoré zahŕňajú niekoľko európskych krajín.

3. Svoje miesto a úlohu pri rozvoji a presadzovaní spoločných hodnôt, ktoré sú základom európskej integrácie.

Opísaním miery, do akej lokalita významne prispela k rozvoju a/alebo podpore jednej alebo viacerých z týchto hodnôt. V článku 2 Zmluvy o Európskej únii sa uvádza, že „Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Tieto hodnoty sú spoločné členským štátom v spoločnosti, v ktorej prevláda pluralizmus, nediskriminácia, tolerancia, spravodlivosť, solidarita a rovnosť medzi ženami a mužmi.“ Spoločné hodnoty, na ktorých je založená európska integrácia, sú takisto podrobnejšie opísané v Charte základných práv Európskej únie;

b) lokality uchádzajúce sa o značku musia **predložiť projekt**, ktorého realizácia sa má začať v priebehu roka určenia (rok, v ktorom Komisia určí lokality, ktorým sa má značka prideliť, t. j. rok nasledujúci po výbere lokality na európskej úrovni). Pri každom bode sa musia uviesť činnosti, cieľová skupina a partneri, ako aj časový harmonogram realizácie. Projekt by mal zahŕňať všetky tieto prvky:

1. zvyšovanie povedomia o európskom význame lokality, najmä prostredníctvom vhodných informačných činností, označovania a odbornej prípravy personálu;

2. organizovanie vzdelávacích činností, najmä pre mladých ľudí, ktoré zlepšia pochopenie spoločnej histórie Európy a jej spoločného, hoci rozmanitého dedičstva, a ktoré posilnia pocit príslušnosti k spoločnému priestoru;

3. podporovanie viacjazyčnosti a uľahčovanie prístupu k lokalite využívaním viacerých jazykov Únie;

4. účasť na činnostiach sietí lokalít so značkou, s cieľom vymieňať si skúsenosti a iniciovať spoločné projekty;

5. zviditeľňovanie a zatraktívňovanie lokality v európskom meradle využívaním možností, ktoré so sebou prinášajú nové technológie a digitálne a interaktívne prostriedky, ako aj úsilím o synergie s inými európskymi iniciatívami.

Ak to umožňuje špecifický charakter lokality, uvítajú sa umelecké a kultúrne činnosti, ktoré podporujú mobilitu európskych pracovníkov v oblasti kultúry, umelcov a zbierok, stimulujú medzikultúrny dialóg a podnecujú prepojenie medzi dedičstvom a súčasnou tvorbou a tvorivosťou.

V žiadosti sa musí uviesť, či lokalita získala iné medzinárodné uznanie, akým je cena Európskej únie za kultúrne dedičstvo/cena Europa Nostra, či sa nachádza medzi kultúrnymi trasami Rady Európy, v zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO, predbežnom zozname lokalít členského štátu navrhnutých na svetové dedičstvo, reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva ľudstva

UNESCO, zozname lokalít prírodného dedičstva v rámci sústavy Natura 2000 alebo či získala akékoľvek iné uznanie;

c) lokality uchádzajúce sa o značku musia **preukázať**, že majú **prevádzkovú kapacitu** na realizáciu navrhovaného projektu, prostredníctvom všetkých týchto prvkov:

1. zabezpečenie riadnej správy lokality vrátane vymedzenia cieľov a ukazovateľov.

V žiadosti by sa mal opísať celkový plán riadenia a všetky plány rozvoja na nasledujúce roky;

2. zabezpečenie ochrany lokality a jej zachovania pre budúce generácie v súlade s príslušnými režimami ochrany.

V žiadosti by sa mal načrtnúť režim súčasnej ochrany a akýkoľvek plán do budúcnosti. Mali by sa v nej vymenovať všetky relevantné aspekty štatútu lokality – právne, regulačné, plánovacie alebo inštitucionálne;

3. zabezpečenie kvality prijímacích zariadení/prostriedkov, ako sú historická prezentácia, informácie pre návštevníkov či označovanie;
4. zabezpečenie prístupu pre čo najširšiu verejnosť, napríklad úpravou lokality alebo odbornou prípravou zamestnancov.

V žiadosti by sa malo uviesť, či je lokalita dostupná verejnosti a v akých otváracích hodinách;

5. venovanie osobitnej pozornosti mladým ľuďom, najmä zvýhodnením ich prístupu k lokalite;
6. propagácia lokality ako udržateľnej turistickej destinácie;
7. vypracovanie ucelenej a komplexnej komunikačnej stratégie zdôrazňujúcej európsky význam lokality;
8. zabezpečenie, aby bola správa lokality čo najšetrnejšia k životnému prostrediu.

Pokiaľ ide o kritériá týkajúce sa projektu a prevádzkovej kapacity, každá lokalita sa posudzuje proporcionálne, pričom sa zohľadňujú jej charakteristiky.

Zatiaľ čo pri prvej kategórii kritérií (symbolická európska hodnota lokality) ide o súčasnú podobu lokality, a preto sa týka stálych črt lokality, kategórie b a c sa vzťahujú na konkrétny projekt a prevádzkovú kapacitu, ktoré už buď sú zavedené v čase podania žiadosti, alebo ktoré sa lokality uchádzajúce sa o značku zaviazujú uskutočniť v prípade, že im bude udelená značka ED.

„Projekt“ a „prevádzková kapacita“ musia obsahovať dlhodobú víziu spôsobu, akým lokalita plánuje vyzdvihnúť európsky rozmer, a zároveň aj krátkodobé a strednodobé plány činností na konkrétnu realizáciu uvedenej vízie. Keďže sa značka udeľuje natrvalo, činnosti treba pravidelne aktualizovať a priebežne ich prispôbovať meniacim sa okolnostiam.

Realizácia projektu a prevádzková kapacita sa majú začať najneskôr v priebehu roka určenia (t. j. jeden rok po roku výberu lokality); vo fáze výberu sa očakávajú uistenia o ich účinnej realizácii.

Osobitnými ustanoveniami pre nadnárodné a národné tematické lokality sa zaoberá oddiel 6.

5. Ako sa vyberajú lokality?

Výber lokalít na udelenie značky „Európske dedičstvo“ sa vykonáva v dvoch fázach.

5.1 Predbežný výber na vnútroštátnej úrovni

Členské štáty sú zodpovedné za predbežný výber lokalít. Žiadna lokalita sa nemôže zúčastniť na konečnom výbere na úrovni EÚ, ak nebola najskôr predbežne vybraná na vnútroštátnej úrovni. V každom členskom štáte je možné predbežne vybrať **najviac dve lokality** na rok výberu (pozri harmonogram v prílohe).

V súlade so zásadou subsidiarity si každý členský štát stanovuje svoj vlastný postup predbežného výberu lokalít, ako aj svoj vlastný harmonogram. Členské štáty musia Komisii zaslať formuláre žiadostí predbežne vybraných lokalít najneskôr 1. marca roku, v ktorom sa koná výber. Komisia očakáva, že jej budú doručené formuláre žiadostí vyplnené v jazyku(-och) používanom(-ých) v predbežnom výbere na vnútroštátnej úrovni, ak ide o jazyk(-y) patriaci(-e) k 24 úradným jazykom EÚ. Okrem toho je v záujme efektívnejšieho výberového procesu dôležité, aby boli Komisii doručené formuláre žiadostí aj v anglickom znení.

So všetkými otázkami týkajúcimi sa predbežného výberu sa musia lokality uchádzajúce sa o značku obracať výlučne na národného koordinátora vo svojej vlastnej krajine.

5.2 Výber na úrovni EÚ

Konečný výber lokalít, za ktorý zodpovedá Európska komisia, uskutoční európska skupina nezávislých odborníkov. Formuláre žiadostí posudzuje na základe cieľov a kritérií činnosti. Ak je to nutné, skupina odborníkov môže prostredníctvom Komisie požiadať lokality o ďalšie informácie a môžu sa zorganizovať aj návštevy lokalít. Návštevy však budú aj naďalej skôr výnimkou, ako pravidlom.

Každý rok výberu vypracuje európska skupina odborníkov správu, ktorá sa zašle Komisii najneskôr do konca roka. Správa musí zahŕňať odporúčanie na udelenie

značky, ako aj stručné hodnotenie všetkých predbežne vybraných lokalít s odôvodnením ich výberu alebo zamietnutia. Lokality uchádzajúce sa o značku nemajú žiadne právo odvolať sa proti odporúčaniam európskej skupiny odborníkov.

Komisia na začiatku roka nasledujúceho po výbere formálne určí lokality, ktoré majú na základe náležitého zohľadnenia odporúčania skupiny odborníkov získať značku. Lokality uchádzajúce sa o značku, ktoré neboli vybrané, môžu v nasledujúcich rokoch podať nové žiadosti o predbežný výber na vnútroštátnej úrovni.

6. Národné tematické lokality a nadnárodné lokality

6.1 Národné tematické lokality

Na to, aby bola národná tematická lokalita oprávnená na získanie značky, by mala zahŕňať primeraný počet zúčastnených lokalít. Navyše by mala:

- preukázať európsku pridanú hodnotu spoločnej žiadosti v porovnaní s individuálnymi žiadosťami,
- poukázať na jasné tematické prepojenie medzi jednotlivými lokalitami,
- zabezpečiť, aby každá jednotlivá lokalita v plnej miere spĺňala kritériá žiadosti,
- určiť jednu zo zúčastnených lokalít za koordinátora národnej tematickej lokality, ktorý bude pre Komisiu jediným kontaktným miestom,
- podať žiadosť pod spoločným názvom, ktorý by mal byť stručný a ktorý nesmie obsahovať názvy jednotlivých lokalít.

Žiadosti o národné tematické lokality sa riadia tým istým postupom ako žiadosti o samostatné lokality. Predbežne ich vyberá členský štát, v ktorom sa nachádzajú, v rámci obmedzeného počtu najviac dvoch lokalít na rok výberu. Každá zúčastnená jednotlivá lokalita vyplní osobitný formulár žiadosti. Koordinátor lokality musí takisto vyplniť *ad hoc* sprievodný formulár a musí predložiť všetky formuláre spolu národnému koordinátorovi.

V prípade výberu národnej tematickej lokality sa značka udeľuje národnej tematickej lokalite ako celku pod spoločným názvom a nie jednotlivým zúčastneným lokalitám. Každá zo zúčastnených lokalít má právo vystaviť pri vchode dosku so značkou ED, pričom sa na doske jasne uvedie spoločný názov národnej tematickej lokality. Táto skutočnosť sa musí zohľadniť pri všetkých komunikačných činnostiach, tak na európskej, ak aj na miestnej úrovni, s cieľom vyhnúť sa riziku omylu. Tomuto aspektu sa musí venovať osobitná pozornosť počas procesu monitorovania.

6.2 Nadnárodné lokality

Každá zúčastnená lokalita v nadnárodnej lokalite sa musí nachádzať v jednom z členských štátov zúčastnených na činnosti. Nadnárodné lokality musia veľmi jasne

preukázať pridanú hodnotu spoločnej žiadosti zúčastnených lokalít v porovnaní so samostatnými žiadosťami.

Ak má byť nadnárodná lokalita oprávnená na výber, musí:

- zabezpečiť, aby každá zo zúčastnených lokalít v plnej miere spĺňala kritériá,
- určiť jednu zo zúčastnených lokalít za koordinátora nadnárodnej lokality, ktorý bude pre Komisiu jediným kontaktným miestom. V prípade jednej lokality, ktorá sa nachádza v dvoch alebo viacerých členských štátoch, existujú dve možnosti: lokalita je spravovaná buď spoločne rôznymi organizáciami v rôznych príslušných členských štátoch, pričom jedna z týchto organizácií musí byť koordinátorom lokality, alebo ju spravuje jeden samostatný nadnárodný orgán a jeden z členských štátov musí viesť predbežný výber a proces monitorovania a niesť za ne zodpovednosť,
- podať žiadosť pod spoločným názvom, ktorý by mal byť stručný a nesmie zahŕňať názvy jednotlivých lokalít, ktoré sú súčasťou nadnárodnej lokality,
- v prípade niekoľkých lokalít, ktoré sa zameriavajú na jednu konkrétnu tému, jasne preukázať tematické prepojenie medzi zúčastnenými lokalitami.

Žiadosti o nadnárodné lokality sa riadia tým istým postupom ako žiadosti o samostatné lokality. Predbežne ich vyberá členský štát ich koordinátora lokality, a to v rámci obmedzeného počtu dvoch lokalít, ktoré môže tento členský štát vymenovať na rok výberu (upozorňujeme, že ostatné zúčastnené lokality sa nepočítajú do kvót svojich členských štátov).

Do konzultácií medzi lokalitami, ktoré sú súčasťou nadnárodnej lokality, musia byť od začiatku zapojení všetci príslušní národní koordinátori.

Každá zúčastnená lokalita vyplní osobitný formulár žiadosti. Koordinátor lokality musí takisto vyplniť [ad hoc sprievodný formulár](#) pre nadnárodné lokality a predložiť všetky formuláre spolu svojmu národnému koordinátorovi.

Ak členský štát predbežne vyberie nadnárodnú lokalitu, tento členský štát ju musí navrhnúť v mene ostatných členských štátov po vyjadrení ich súhlasu. Národný koordinátor členského štátu, v ktorom sa nachádza koordinátor lokality, musí všetky formuláre žiadostí vrátane sprievodného listu predložiť Komisii spolu.

Ak nadnárodná lokalita a samostatná lokalita obe spĺňajú kritériá na získanie značky ED v rovnakej miere, pokiaľ ide o kvalitu, vo výbere na európskej úrovni sa uprednostní nadnárodná lokalita.

V prípade výberu nadnárodnej lokality sa značka udeľuje nadnárodnej lokalite ako celku pod jej spoločným názvom a nie osobitne zúčastneným sublokality. Inými slovami, ak sa značka udeľuje nadnárodnej lokalite, ktorá sa skladá z piatich zúčastnených sublokality, potom sa nadnárodnej lokalite udelí jedna značka a nie päť

osobitných značiek piatim sublokality. Každá z piatich sublokality má právo vystaviť pri vchode dosku so značkou ED, avšak na doske sa musí jasne uviesť spoločný názov nadnárodnej lokality. Táto skutočnosť sa musí zohľadniť pri všetkých komunikačných činnostiach, tak na európskej, ak aj na miestnej úrovni, s cieľom vyhnúť sa riziku omylu. Tomuto aspektu sa musí venovať osobitná pozornosť počas procesu monitorovania.

7. Formulár žiadosti

Lokality uchádzajúce sa o značku musia použiť [formulár žiadosti](#) vypracovaný Európskou komisiou. Všetci uchádzači musia tento formulár vyplniť a poslať národnému koordinátorovi zodpovednému za predbežný výber na vnútroštátnej úrovni.

8. Monitorovanie lokalít

Značka „Európske dedičstvo“ sa udeľuje lokalitám natrvalo za predpokladu, že naďalej spĺňajú kritériá a že projekt a operačná kapacita, ktoré predložili vo svojej žiadosti o výber sú ešte stále relevantné a v súlade s navrhovanou dlhodobou víziou. Preto sa musí každá lokalita pravidelne monitorovať.

Členské štáty zodpovedajú za monitorovanie všetkých lokalít nachádzajúcich sa na svojom území. Národní koordinátori musia zhromaždiť všetky potrebné informácie o lokalitách a každé štyri roky vypracovať správu v súlade s harmonogramom uvedeným v prílohe. Táto správa musí zahŕňať pododiel pre každú lokalitu obsahujúci [vzor monitorovacieho formulára](#).

Za monitorovanie nadnárodných lokalít zodpovedá národný koordinátor v členskom štáte koordinátora lokality. Národný koordinátor zhromaždí v spolupráci s koordinátorom lokality potrebné informácie zo všetkých lokalít, ktoré sú súčasťou nadnárodnej lokality vrátane tých, ktoré sa nenachádzajú na jeho vlastnom území. Ako sa už uviedlo, tieto informácie sa musia zhrnúť do jedného oddielu správy.

Európska skupina odborníkov preskúma všetky informácie a vydá správu o stave lokalít so značkou „Európske dedičstvo“. Správa musí zahŕňať odporúčania, ktoré sa majú zohľadniť v prípadnom ďalšom monitorovacom období.

Ak európska skupina odborníkov skonštatuje, že lokalita už nespĺňa kritériá alebo že nedodržiava projekt a operačnú kapacitu predložené vo svojej žiadosti, môže začať postup vedúci k odňatiu značky uvedenej lokalite. Tento postup sa vykonáva v dvoch fázach, pričom každá z nich môže trvať až 18 mesiacov:

- V prvej fáze európska skupina odborníkov začne dialóg s príslušným členským štátom s cieľom uľahčiť vykonanie potrebných úprav lokality. Kedykoľvek európska skupina odborníkov usúdi, že boli vykonané úpravy a poskytnuté dostatočné záruky, môže sa rozhodnúť postup uzavrieť.

- Ak európska skupina odborníkov po 18 mesiacoch od začiatku dialógu usúdi, že neboli vykonané potrebné úpravy, môže sa rozhodnúť začať druhú fázu postupu. V tejto druhej fáze európska skupina odborníkov formálne oznámi Komisii, aké problémy zistila v súvislosti s danou lokalitou. K oznámeniu sa priloží odôvodnené stanovisko a praktické odporúčania, ako danú situáciu zlepšiť. Ak lokalita do 18 mesiacov od prijatia oznámenia tieto praktické odporúčania nezrealizuje, európska skupina odborníkov vydá pre Komisiu odporúčanie, aby značku lokalite odňala.

Komisia potom sformalizuje odňatie značky v priebehu nasledujúceho postupu udeľovania značky. Lokalita musí vrátiť Komisii dosku s logom značky „Európske dedičstvo“.

Ten istý postup sa uplatňuje v prípade národných tematických lokalít a nadnárodných lokalít. Uvedené dialógy sa uskutočnia v členskom štáte koordinátora lokality. Ak európska skupina odborníkov odporučí odňať značku národnej tematickej lokalite alebo nadnárodnej lokalite, toto odňatie sa vzťahuje na národnú tematickú lokalitu alebo nadnárodnú lokalitu v jej celistvosti. Vo výnimočných prípadoch, keď nie je narušená jednota národnej tematickej lokality ani nadnárodnej lokality, môže však európska skupina odborníkov odporučiť, aby sa odňatie obmedzilo na príslušnú zúčastnenú lokalitu.

Počas celého tohto postupu sa v záujme účinnejšej koordinácie musia všetky kontakty medzi európskou skupinou odborníkov na jednej strane a dotknutou lokalitou a príslušným národným koordinátorom na strane druhej uskutočniť prostredníctvom Komisie a národného koordinátora.

9. Zrieknutie sa značky

Lokalita, ktorej bola udelená značka „Európske dedičstvo“ sa môže kedykoľvek rozhodnúť, že sa značky dobrovoľne zrieka. V tom prípade musí v liste upovedomiť národného koordinátora o svojom rozhodnutí. Národný koordinátor musí vzápätí informovať Komisiu o tomto zrieknutí postúpením kópie listu. Komisia sformalizuje zrieknutie v priebehu nasledujúceho postupu udeľovania značky. Lokalita musí vrátiť Európskej komisii dosku s logom značky „Európske dedičstvo“.

10. Európska skupina nezávislých odborníkov

Výber a monitorovanie na úrovni EÚ vykonáva európska skupina nezávislých odborníkov, ktorá pozostáva z 13 členov vymenovaných Európskym parlamentom, Radou, Komisiou a Výborom regiónov.

S cieľom vyhnúť sa riziku konfliktu záujmov nie je lokalitám uchádzajúcim sa o značku, lokalitám so značkou ani členským štátom povolené priamo sa skontaktovať s členom skupiny odborníkov v súvislosti s akoukoľvek záležitosťou spojenou so značkou ED bez toho, aby o tom vopred neupovedomili Komisiu.

11. Komunikácia

Európska komisia a lokality ocenené značkou sú spoluzodpovedné za komunikačné činnosti súvisiace so značkou.

Komisia zabezpečuje zviditeľňovanie značky na európskej úrovni, najmä zriadením a udržovaním osobitného webového sídla so všeobecnými informáciami o lokalitách ocenených značkou a vstupnou bránou pre webové sídla všetkých lokalít ocenených značkou. Každý lokalite sa doručia dve dosky: jedna malá a jedna veľká, ktoré sa vystavia pri vstupe do lokalít; logo značky ED by malo byť takisto viditeľne zobrazené vo všetkých komunikačných materiáloch.

Lokalita sa získaním značky zviditeľní, pretože bude integrovaná do komunikačnej a propagačnej stratégie EÚ zameranej na značku „Európske dedičstvo“. Všetky lokality ocenené značkou sa pozývajú na každoročnú konferenciu správcov lokalít; takisto budú môcť využiť príležitosti na vytváranie sietí a partnerské učenie.

Lokalita so značkou sa aj sama musí zviditeľňovať v európskom meradle využívaním príležitostí, ktoré so sebou prinášajú nové technológie a digitálne a interaktívne prostriedky, ako aj úsilím o synergie s inými európskymi iniciatívami. Musí sa spropagovať ako udržateľná turistická destinácia a vypracovať ucelenú a komplexnú komunikačnú stratégiu zdôrazňujúcu jej európsky význam. Všetky tieto prvky sú súčasťou kritérií udeľovania značky ED a sú hodnotené európskou skupinou odborníkov počas výberu, ako aj počas každého monitorovania.

Lokalita, ktorej bola udelená značka, je samozrejme povinná používať logo značky ED pri všetkých informačných a propagačných činnostiach.

12. Vytváranie sietí

Jedna z hlavných výhod, ktorú značka prinesie oceneným lokalitám, bude príležitosť zúčastniť sa na činnostiach zameraných na nadväzovanie kontaktov, ktoré sú vyhradené pre lokality ocenené značkou. Komisia pozve všetkých správcov lokalít, aby sa zúčastnili na každoročnej konferencii s cieľom podporiť výmenu skúseností a partnerské učenie a vytvoriť vhodný základ na začatie spoločných projektov.

13. Financovanie z rozpočtu EÚ

Rozpočet určený na značku ED pokrýva náklady na organizáciu iniciatívy na úrovni EÚ, konkrétne náklady na európsku skupinu nezávislých odborníkov, európsku komunikačnú stratégiu, činnosti zamerané na nadväzovanie kontaktov a na vnútorné ľudské zdroje Komisie potrebné na podporu akcie. Lokality ocenené značkou nie sú priamo financované. Lokality ocenené značkou však môžu požiadať o podporu z iných programov Európskej únie.

Príloha: Harmonogram

2017	Výber. Žiadosti musia byť Komisii doručené najneskôr 1. marca 2017.
2018	Hodnotenie značky
2019	Výber. Žiadosti musia byť Komisii doručené najneskôr 1. marca 2019.
2020	Monitorovanie. Správy o monitorovaní musia byť Komisii doručené najneskôr 1. marca 2020.
2021	Výber. Žiadosti musia byť Komisii doručené najneskôr 1. marca 2021.
2022	–
2023	Výber. Žiadosti musia byť Komisii doručené najneskôr 1. marca 2023.
2024	Monitorovanie. Správy o monitorovaní musia byť Komisii doručené najneskôr 1. marca 2024. Hodnotenie značky
2025	Výber. Žiadosti musia byť Komisii doručené najneskôr 1. marca 2025.
...	...